

# REFERAT R&N, 2022-25: Handicapråd d. 04-02-2025

|                      |                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mødedato</b>      | Tirsdag d. 04. februar 2025 kl. 16:00                                                                                                                                                                     |
| <b>Mødested</b>      | Ekstraordinært møde, Boenhed Bosager                                                                                                                                                                      |
| <b>Mødedeltagere</b> | Preben Storm, Vivi Brit Nielsen, Steen Boris Hansen, Lasse Esbjerg, Heidi Frederikke Jørgensen, Lotte Mi Thorsen (Fravær), Jette Damsø Henriksen, Kirsten Madsen, Bente Rey, Susanne Baumgartner (Fravær) |

## Indholdsfortegnelse

|                                                    |    |
|----------------------------------------------------|----|
| Godkendelse af dagsorden - 4. februar 2025.....    | 3  |
| Høring vedrørende udmøntning af ældrereformen..... | 4  |
| Generel orientering.....                           | 10 |

## **Punkt 1: Godkendelse af dagsorden - 4. februar 2025**

24/18487

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at godkende

- dagsordenen.

### **Beslutning Handicapråd den 04-02-2025**

Godkendt.

#### **Fraværende:**

Lotte Mi Thordsen

Susanne Baumgartner

**Fraværende**   Lotte Mi Thordsen, Susanne Baumgartner

## Punkt 2: Høring vedrørende udmøntning af ældrereformen

25/595

### Sagsresumé

Ældrereformen blev aftalt i april 2024, hvor regeringen sammen med et flertal i Folketinget indgik en aftale om en ny ældrereform. Ældrereformen udmøntes gennem ældreloven, lov om lokalplejehjem og lov om ældretilsyn, og har til formål at forbedre ældreplejen.

I ældreloven, der gælder for borgere over 67 år (pensionsalderen), indgår en række krav og forventninger, der ændrer på den måde, de fleste kommuner har udmøntet ældrepleje på gennem de sidste mange år. Sønderborg Kommune er med Sønderborg-modellen og projekt Firkløveret allerede godt på vej til at kunne indfri de krav og forventninger, der er i ældreloven.

Forvaltningen har udarbejdet status på de tiltag, der bidrager til at opfylde de krav og forventninger, der er i ældreloven. Derudover er der en gennemgang af Lov om lokalplejehjem og Lov om ældretilsyn, der begge trådte i kraft den 1. januar 2025.

Byrådets vision om det gode liv for borgeren og forvaltningens spor understøtter ældrelovens fundamentale værdier og er sammen med Sønderborg-modellen og Firkløveret et rigtig godt grundlag for udmøntningen af ældrereformen.

Udmøntning af Ældrereformen er sendt i høring i Ældreråd og Handicapråd med frist den 4. februar 2025. Begge råd vil blive inddraget løbende i processen.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at afgive høringssvar i forhold til

1. at helhedsplejen udrulles via faste teams og at sygeplejerskerne er integreret i de faste teams som en del af Sønderborg-modellen
2. at nuværende praksis for robotstøvsugere videreføres
3. at de nuværende retningslinjer for servicelovens § 79 midler også benyttes for ældrelovens § 6
4. at det nuværende serviceniveau for aflastning og midlertidigt ophold for servicelovens § 84 også benyttes for ældrelovens § 16 og 17 indtil sundhedsreformen udmøntes
5. at muligheden for oprettelse af lokalplejehjem ikke prioriteres på nuværende tidspunkt
6. at ny styrings- og visitationsmodel fremlægges for Byrådet i maj 2025,
7. samarbejdsområder i forbindelse med ældreloven og
8. Lov om ældretilsyn til efterretning.

### Sagsfremstilling

Ældreloven træder i kraft 1. juli 2025. Ældreloven gælder for borgere over 67 år (pensionsalderen) og kan undtagelsesvist gælde for borgere under pensionsalderen, som har en aldersbetinget funktionsnedsættelse. Serviceloven videreføres for borgere under pensionsalderen. Det overordnede hensyn bag udskillelsen af ældreplejen fra det specialiserede socialområde er blandt andet en understregning af, at aldring og alderdom ikke er et specialiseret område, men derimod et alment område, da alle i løbet af alderdommen kan få behov for ældrepleje.

Formålet med ældreloven er at etablere rammerne for en ældrepleje, der tager udgangspunkt i den enkelte ældres aktuelle livssituation og behov for at fremme en alderdom præget af størst mulig livsglæde, selvhjulpenhed og tid til omsorg og nærvær. Loven bygger på følgende fundamentale værdier:

1. den ældres selvbestemmelse
2. tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse
3. et tæt samarbejde med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Derudover vil helhedspleje og borgernær visitation være centrale principper i loven. Det betyder, at ældre personer skal have øget selvbestemmelse, og at der i højere grad end i dag vil være en mere fast gruppe af medarbejdere, der kommer i den ældres hjem. Samtidig skal hjælpen ydes i få sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt for medarbejderen i ældreplejen sammen med borgeren at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov.

Ældreloven har ikke til hensigt at ændre indholdet af den hjælp, der ydes til borgerne, men sigter mod at forbedre måden, hvorpå hjælpen tilrettelægges og udføres.

Det frie valg til madservice og ældreplejen gælder også i ældreloven. I aftale om sundhedsreform 2024 nævnes specifikt, at den almene sygepleje skal integreres i helhedsplejen. Det betyder, at det frie valg til helhedspleje også kommer til at omfatte kommunale sygeplejeydelser efter sundhedsloven. Regeringen forventer at fremlægge lovforslag herom i 2026.

Nedenfor er status over de tiltag, der bidrager til at opfylde de krav og forventninger, der er i ældreloven. Derefter er der en kort gennemgang af lov om lokalplejehjem og lov om ældretilsyn.

## 1. Status på Sønderborg-modellen

Alle distrikter er organiseret i en teamstruktur. Ultimo 2024 har alle daglige ledere (N4) udrullet Sønderborg-modellen for mindst ét fast team. Alle fire distrikter har ansat terapeuter som planlagt og kun et distrikt mangler at få overført sygeplejerskerne fra selvstændigt team til de tværfaglige team, hvilket vil ske i 2025.

Indfasning af Sønderborg-modellen med mindre faste tværfaglige team understøtter princippet om helhedspleje, hvor kontinuitet er en væsentlig faktor. Derfor anbefaler forvaltningen at helhedsplejen udrulles på plejecentrene og faste teams i hjemmeplejen.

Sygeplejerskerne er en del af helhedsplejen, men det er ikke et krav i ældreloven, at sygeplejerskerne skal være integreret i de enkelte teams. Almen sygepleje skal efter aftalen om sundhedsreform være en del af helhedsplejen. Formålet er at sikre mere sammenhæng og mere kontinuitet i indsatserne på tværs af ældreplejen og sygeplejen.

I Sønderborg-modellen indgår sygeplejerskerne som en del af det faste team, og forvaltningen anbefaler, at denne praksis fortsætter.

Samtlige distrikter har ansat rehab-terapeuter, så samtlige team har adgang til en rehab-terapeut. Terapeuterne skal understøtte det rehabiliterende sigte i ældreloven. Investeringen i terapeuter skal evalueres primo 2027 med henblik på en vurdering af, hvorvidt ordningen skal fortsætte.

I forhold til gennemgang af teamets borgere ved opstart af teamet, så er opgaven udsat til efteråret 2025. Opgaven er udsat på grund af KL's tilpasning af Fælles Sprog III's tilstande og omvisitering af borgere til ældreloven.

Forvaltningen har indgået tillægsaftale med CaRas I/S, som dermed implementerer små teams til levering af helhedspleje. CaRas I/S har fået andel i kommunens puljemidler fra Social- og Boligstyrelsen.

## 2. Status på robotstøvsugere

Byrådet godkendte i juni 2022 en årlig besparelse på 1,2 mio. kr. ved brug af borgernes egne robotstøvsugere til støvsugning i hjemmet.

To projektvisitatorer blev ansat i oktober 2024 for at revurdere borgerne. Der bliver gennemsnitligt revurderet 25 borgere om ugen. Pt. mangler 882 ud af ca. 1900 borgere at blive revurderet. Besparelsen forventes nået i marts 2025, og alle borgere revurderet medio 2025.

Af de 1018 revurderede borgere er kun 120 i målgruppen for manuel støvsuger, hvilket betyder, at flere end forventet kan bruge robotstøvsugere. Borgerne får tilbud om at afprøve en robotstøvsuger i op til 14 dage, hvorefter de selv skal anskaffe en robotstøvsuger. Forvaltningen har modtaget én klage over dette. Kommunens afgørelse er blevet stadfæstet i Ankestyrelsen, der kategoriserer robotstøvsugere som almindeligt forbrugsgode.

Ældreloven åbner i § 15 mulighed for, at kommunen kan udlåne robotstøvsugere eller yde økonomisk støtte til køb heraf, til personer, der modtager tilbud om helhedspleje.

Forvaltningen anbefaler på baggrund af resultaterne ovenfor at videreføre den nuværende praksis for robotstøvsugere.

## 3. Ældrelovens § 6

Ældrelovens § 6 (kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, som ikke modtager tilskud eller støtte efter anden lovgivning) er kopi af servicelovens § 79 og vil kun være gældende for ældreområdet. Forvaltningen anbefaler, at de nuværende retningslinjer for servicelovens § 79 midler også benyttes for ældrelovens § 6. Udmøntningen af tilskud sker i samarbejde med frivillighedsområdet under Sundhedsudvalget.

## 4. Ældrelovens §§ 16 og 17

Servicelovens § 84 om aflastning og midlertidigt ophold videreføres i ældrelovens § 16 (kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle eller andre nære pårørende, der passer en person, der er omfattet af loven) og § 17 (kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold for personer, der i en periode har særligt behov for pleje og omsorg). Som en del af aftalen om sundhedsreform skal en del af de nuværende midlertidige pladser overdrages til regionen. Forvaltningen anbefaler derfor, at det nuværende serviceniveau for aflastning og midlertidigt ophold for servicelovens § 84 også benyttes for ældrelovens § 16 og 17 indtil sundhedsreformen udmøntes.

## 5. Lov om lokalplejehjem

Pr. 1. januar 2025 trådte Lov om lokalplejehjem i kraft. Loven er en del af ældrereformen og åbner op for at kommuner alene eller i fællesskab kan etablere plejehjem som aktieselskaber. Formålet med loven er, at:

- Ældre skal have mere indflydelse på deres egen pleje og mulighed for at vælge mellem forskellige tilbud. Det inkluderer større frihed til at vælge mellem offentlige og private leverandører.
- Plejehjemmets ledelse og drift skal frisættes med henblik på at skabe et større ledelsesrum med det formål at sætte borgeren i centrum.
- Lokalplejehjem skal have en stærkere lokal forankring, hvilket betyder, at de kan tilpasse deres tilbud til de specifikke behov og ønsker i lokalområdet.
- Kommunerne skal have mulighed for at drive et lokalplejehjem med de samme frihedsgrader som friplejehjem, herunder at kunne tilbyde tilkøb af ydelser.

## Oversigt over forskelle mellem kommunale plejehjem og lokalplejehjem

| Muligheder ved kommunale plejehjem                  | Muligheder med lokalplejehjem                                                  |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Kommunale plejehjem drives direkte af kommunen.     | Lokalplejehjem drives som aktieselskaber ejet af kommunen.                     |
| Begrænset økonomisk og administrativ frihed.        | Større økonomisk og administrativ frihed.                                      |
| Ingen mulighed for tilkøbsydelser.                  | Mulighed for at tilbyde tilkøbsydelser.                                        |
| Kommunalbestyrelsen har direkte styring og kontrol. | Professionelle bestyrelser med repræsentanter fra lokalområdet styrer driften. |

I Sønderborg Kommune har borgerne i dag mulighed for frit valg mellem Dalsmark Plejehjem, som er drevet af Danske Diakonhjem og ni kommunale plejecentre. Serviceniveauet er ens på kommunens plejecentre, men hvert center har lokale særpræg blandt andet på grund af samarbejde med lokalsamfundet. Beboerne på kommunens plejecentre udtrykker generelt tilfredshed med de tilbud, der i dag findes på plejecentrene.

Plejecentrene i kommunen arbejder strategisk og målrettet med udviklingstiltag, der taler tydeligt ind i formålet med ældrereformen:

- Samskabelse og samspil: Ambitionen er, at plejecentrene er et naturligt integreret mødested i lokalsamfundene. Eksempler herpå er opstart af en ny haveforening, højskolearrangementer, spireordning og naboarrangementer. Plejecentrene arbejder også med at øge aktiviteten og styrke mangeartede fællesskaber i daghjem og aktivitetscentre.
- Borgeroplevelse kvalitet og selvbestemmelse: På tre plejecentre har der været arbejdet med Ældresagens Drømmesamtaler. Forvaltningen har fået puljemidler, der muliggør en videre udbredelse til alle plejecentre i 2025-26. Forvaltningen arbejder også på at oprette kvalitetsråd for ældreområdet der inkluderer borgere, pårørende, civilsamfundet, frivillige organisationer, erhvervslivet og personalet i kvalitetsudviklingen af de enkelte plejecentre.

Boliganalysen fra 2023 viser ikke umiddelbart et øget behov for plejeboliger. De eksisterende plejecentre er placeret bredt geografisk i kommunen. Social-, Senior- og Handicapudvalget har på møde den 7. marts 2024 har, for fremtidens boliger på social-, senior- og handicapområdet, noteret som prioritering at udvalget blandt andet arbejder videre med plejehjem i eget hjem og centernære boliger på lige fod med plejehjem.

Forvaltningen vil i 2025 skulle bruge betydelige ressourcer på implementering af ældreloven, herunder samskabelse og inddragelse af frivillige og civilsamfund i udmøntningen af ældreplejen. Forvaltningen anbefaler derfor, at mulighed for

oprettelse af lokalplejehjem ikke prioriteres på nuværende tidspunkt.

## 6. Status på projekt Firkløveret

I Firkløveret har forvaltningen arbejdet med nærvisitation, hvor borgere, pårørende, hjemmeplejen og visitationen arbejder tættere sammen for at sikre den bedste pleje og omsorg ud fra borgerens ønsker og behov. Samtlige visitatorer deltager nu i borgerteammøder. Visitatorerne møder ind hos distrikterne to dage ugentligt, så medarbejderne kan få en hurtig drøftelse med visitatoren om en borger og så visitatoren hurtigt kan tage på hjemmebesøg sammen med medarbejderne.

Nærvisitation ligger meget tæt op ad konceptet borgernær visitation, som skal indføres med ældreloven. Forvaltningens arbejde med nærvisitation betyder, at kommunen allerede nu er godt på vej i forhold til at kunne levere borgernær visitation.

I Firkløveret arbejdes der også med udviklingen af ny styrings- og visitationsmodel. Kommunens nuværende visitations- og styringsmodel er meget detailorienteret og administrativt tung, hvor hjemmeplejen aflønnes for visiteret tid. Forvaltningen ønsker et forenklet ydelseskatalog med få typer forløb inden for rehabilitering, personlig pleje og praktisk hjælp. Desuden skal afregningsmodellen være adskilt fra tildelingen af ydelser på detaljeniveau.

Målet med den nye model er, at borgeren sammen med netværk og hjemmepleje får mere indflydelse på, hvilken hjælp de modtager, og hvordan den udføres. Tilgangen er situationsbestemt og ressourceorienteret.

Arbejdet med en ny styrings- og visitationsmodel blev sat på pause indtil lovforslag til ældrelov blev præsenteret, da det blev klart, at ældreloven ville indeholde krav til styrings- og visitationsmodel. Forvaltningen er nu i fuld gang med at udvikle en ny styrings- og visitationsmodel, der vil omfatte få rummelige pleje- og omsorgsforløb. Forvaltningen forventer at fremsætte et forslag til model til godkendelse i Byrådet maj 2025.

## 7. Status på samarbejdsområder i forbindelse med ældreloven

Ældreloven kræver tæt samarbejde mellem Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling på flere områder. De to forvaltninger arbejder sammen på at skabe gode betingelser for de ældre i kommunen. Derfor har forvaltningerne startet et fælles udviklings- og implementeringsarbejde indenfor henholdsvis forebyggelse og genoptræning. Formålet med dette arbejde er at sikre, at indsatserne bedst muligt støtter lovens mål om livsglæde, selvhjulpenhed og tid til omsorg og nærvær. Forvaltningerne forventer at kunne præsentere et fælles forslag til indsatser primo 2026.

## 8. Lov om ældretilsyn

Pr. 1. januar 2025 trådte Lov om ældretilsyn i kraft. Formålet med loven er at sikre kvaliteten i helhedsplejen, der gives til ældre borgere. Dette opnås gennem en læringsorienteret dialog og ved at:

1. Bistå med rådgivning og sparring til plejeenheder om kvalitet i helhedsplejen.
2. Føre tilsyn med kvaliteten i helhedsplejen i plejeenhederne.

Andre elementer omfatter, at:

- Ældretilsynet koordinerer og iværksætter rådgivning og sparring til plejeenheder efter anmodning fra ældre, pårørende eller plejeenhedens ledelse.
- Der oprettes en ældrelinje som en lettilgængelig og direkte indgang, hvor ældre, pårørende, personale og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold i en plejeenhed.
- Relevante tilsynsmyndigheder gennemfører tilsyn på plejehjem samtidig for at sikre en koordineret indsats.

Sønderborg Kommune deltager i en arbejdsgruppe nedsat af KL om, hvilke kvalitetsparametre plejeenhederne konkret skal måles på. Arbejdet forventes færdigt medio 2025.

Udmøntning af Ældrereformen er sendt i høring i Ældreråd og Handicapråd med frist den 4. februar 2025. Begge råd vil blive inddraget løbende i processen.

## **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

## **Beslutning Handicapråd den 04-02-2025**

Handicaprådet tilslutter sig Ældrerådets høringssvar.

Handicaprådet peger på særlige fokusområder:

- Ved fremtidige byggerier skal planer rumme behovet for hjælpemidler hos alle.
- Fokus på fremtidsfuldmagter.
- Behovet for koordination kan variere.

### **Fraværende:**

Lotte Mi Thorsen

Susanne Baumgartner

## **Bilag**

Forslag til ældrelov

Forslag til Lov om ældretilsyn

Forslag til Lov om lokalplejehjem

**Fraværende** Lotte Mi Thorsen, Susanne Baumgartner

## **Punkt 3: Generel orientering**

24/18488

### **Sagsresumé**

- Ændring af dato for møde 25. februar 2025.

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at tage

- orienteringen til efterretning.

### **Beslutning Handicapråd den 04-02-2025**

Taget til efterretning.

**Fraværende**    Susanne Baumgartner, Lotte Mi Thorsen